

JANURA

Dzień dobry, zapraszam na pierwszą lekcję poświęconą lekturze „Latarnik” Henryka Sienkiewicza.

Lekcja

Temat: **Co wyróżniało Skawińskiego?**

Cel: poznasz świat przedstawiony lektury i dowiesz się, jakie cechy ma nowela.

NacoBeZu:

- charakteryzujesz elementy świata przedstawionego lektury,
- znasz cechy noweli.

1. Zrób w zeszycie kopertę i opisz ją: *Latarnik* H.Sienkiewicza.
2. Zapisz temat lekcji.
3. Odnotuj w zeszycie informacje dotyczące świata przedstawionego.

JANURA

ŚWIAT PRZEDSTAWIONY

- a) czas akcji – II połowa XIX wieku
- b) miejsce akcji – Panama – Aspinwall
- c) bohaterowie:
 - Józef Skawiński - latarnik
 - Izaak Falconbridge – konsul Stanów Zjednoczonych w Panamie; przyjmuje Skawińskiego do pracy
 - Johns – strażnik portowy, który codziennie przywoził łodzią żywność latarnikowi
- d) wydarzenia – losy polskiego emigranta;

Sienkiewicz napisał *Latarnika* po powrocie z czteroletniego pobytu za granicą, prawdopodobnie w ostatnich miesiącach 1880 r. Utwór oparty jest na rzeczywistym wydarzeniu. Prototypem Skawińskiego był **Sielawa**, który, podobnie jak bohater noweli, zaczytawszy się w otrzymanej przypadkowo powieści *Murdelio* Z. Kaczkowskiego stracił posadę latarnika w Aspinwall. Opisuując wcześniejsze losy Skawińskiego i dając mu lekturę *Pana Tadeusza* Mickiewicza, udało się stworzyć Sienkiewiczowi utwór będący rodzajem przypowieści o losach polskich emigrantów.

Plan wydarzeń

1. Przyjazd Skawińskiego do Aspinwall, rozmowa z konsulem Falconbridge'em w sprawie przyjęcia do pracy w charakterze latarnika.
2. Wspomnienia nowego latarnika o przeżyciach i doświadczeniach całego życia.
3. Sumienne wykonywanie obowiązków, samotność i monotonia codziennych zajęć.
4. Przystanie paczki z polskimi książkami.
5. Wyrwanie się z letargu, gwałtowna fala wspomnień z ojczystego kraju.
6. Zaniedbanie obowiązków.
7. Wyrzucenie z pracy.
8. Dalsza tułaczka.

e) narrator – w utworze Sienkiewicz jest to postać o nieograniczonym autorytecie, wszechwiedząca, w 3 osobie – ukrywa się za światem przedstawionym

4. GATUNEK.

- a) Utwór posiada on też cechy gawędy, a nawet reportażu. Z gawędy narrator zaczerpnął żywy i swobodny styl opowiadania. Natomiast dla reportażu znamienne jest sprawozdanie oparte na zebranych autentycznych materiałach.
- b) *Latarnik* to przede wszystkim nowela, czyli krótki utwór epicki o charakterystycznej kompozycji.

NOWELA

- **EKSPOZYCJA (przedakcja) – jest bardzo rozbudowana**
(obejmuje informacje o zwolnieniu starego latarnika, rekrutację na stanowisko, zgłoszenie się Skawińskiego, otrzymanie posady, wspomnienie burzliwych losów – retrospekcja)
- **ROZWÓJ FABUŁY – ZAWIĄZANIE AKCJI**
sumienne wykonywanie pracy latarnika
- **PUNKT KULMINACYJNY**
otrzymanie paczki z polskimi książkami i zaczytanie się w „Panu Tadeuszu”
- **ROZWIĄZANIE AKCJI**
rozbicie się statku i zwolnienie Skawińskiego
- **EPILOG**
udanie się latarnika w dalszą drogę

5. POWODZENIA! Nie przesyłajcie dzisiaj notatek – są odtwórcze.

M.J.